

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальних робіт

 Олена ПУСТОВА

« 01 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни «Менеджмент»
для підготовки фахового молодшого бакалавра
за галуззю знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

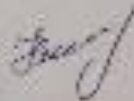
Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент» складена на основі програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2023 р.

Розробник:

Людмила ДЕМІДЕНКО

Розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії з фінансово-економічних дисциплін, протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Валентина КАЛУСЕНКО

Завідувач навчально-методичного
кабінету коледжу

Людмила РОМАНЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Менеджмент є породженням ринкової системи господарювання, її невід'ємним складовим елементом. В сучасному менеджменті синтезовані основні принципи, які взяті з різних наук: теорії управління, психології, соціології, економіки, конфліктологія та ін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності формування і функціонування системи управління організацією.

Мета навчальної дисципліни «Менеджмент» – формування системи фундаментальних знань з менеджменту, способів, механізмів та інструментарію системного управління організацією, підготовка спеціалістів високого рівня кваліфікації в галузі управління підприємницьких структур відповідного до вимог Болонського процесу, який забезпечуватиме їм конкурентні переваги при працевлаштуванні як у межах України, так і в інших країнах. Даної мети планується досягти за рахунок формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, засвоєння студентами основних теоретичних положень та вироблення необхідних практичних навичок, що дозволяють ефективно здійснювати цю діяльність на підприємстві.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Менеджмент» є: вивчення сутності, основних понять і категорій менеджменту; складових елементів, етапів, інструментів реалізації та забезпечення взаємозв'язків функцій управління; процесів прийняття і методів обґрунтування управлінських рішень; набуття вмінь використовувати базові інструменти управління організацією.

Вивчення дисципліни «Менеджмент» передбачає набуття здобувачем компетентностей, а саме:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 5. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.

РН 6. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

PH 9. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

PH 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.

PH 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент» ґрунтується на знаннях з навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності», «Політична економія», «Економіка підприємства», «Правознавство», «Соціологія», «Психологія» та інші.

Форми і методи викладання дисципліни: вивчення навчальної дисципліни будується на використанні таких методів навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальна та самостійна робота. При вивченні даного курсу багато уваги приділяється не тільки теоретичному опрацюванню лекційного матеріалу та інформаційних джерел, але й написанню рефератів, доповідей, наукових робіт; роботі з нормативними актами; виконанню розрахункових завдань практичного характеру; тестуванню, проведенню економічних диктантів, обговоренню конкретних дискусійних питань і ситуацій.

Об'єктами контролю є діяльність студентів на семінарських заняттях, а також результати виконання студентами індивідуальних самостійних робіт: вивчення окремих тем (питань); написання рефератів; написання рубіжної контрольної роботи; виконання тестів та розрахункових завдань практичного характеру.

До контрольних заходів входять поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та виконання рубіжної й комплексної контрольної роботи і має на меті перевірку рівня засвоєння матеріалу студентами. Підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення навчальної дисципліни у формі заліку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Робота над курсом «Менеджмент» передбачає аудиторне (лекційні та семінарські заняття), самостійне опрацювання матеріалу та виконання індивідуальних завдань.

Кожен вид навчальної діяльності студента оцінюється окремо:

- 1) оцінка за роботу під час семінарського заняття;
- 2) оцінка за письмове тестування;
- 3) оцінка за індивідуальні завдання;
- 4) оцінка за самостійну роботу;
- 5) оцінка за контрольні роботи.

Враховується дисциплінованість студента: за несвоєчасність виконання завдань студентом оцінка може бути зменшена.

Також оцінюється науково-дослідницька робота студента та участь у науково-практичних конференціях та наукових семінарах. Докладна схема оцінювання наведена нижче.

Критерії оцінювання окремих видів роботи студентів:

1. Активність на семінарах (практичних заняттях)

Практичні (семінарські) заняття – ефективна форма закріплення знань студентів з теоретичного матеріалу, набутого під час лекційних занять та в результаті самостійної роботи з літературними джерелами.

Оцінюється робота студента на практичних (семінарських) заняттях: активність в обговоренні поставлених викладачем питань, якість відповідей на запитання та правильність розв'язування практичних, дискусійних та творчих завдань. Враховується відсутність незадовільних оцінок та пропусків семінарських занять.

2. Виконання самостійної роботи

Самостійна робота студента – значна частина навчальної роботи студента з дисципліни. Форми самостійної роботи:

- поглиблене вивчення курсу;

- підготовка до проміжних контролів;
- опрацювання питань, винесених на самостійне вивчення (підготовка власних конспектів).

Під час самостійної роботи з дисципліни «Менеджмент» студент повинен користуватися як конспектом, так і навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями, статистичними матеріалами тощо.

Окремо оцінюється опрацювання та захист питань, винесених на самостійне вивчення (підготовка конспекту, графічних схем, творчих завдань, повідомлень тощо).

За несвоєчасне виконання завдань студентом оцінка може бути зменшена.

3. Індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача

Індивідуальна робота студента включає підготовку рефератів, доповідей, наукових робіт.

Реферат є частиною навчального процесу, під час якої студент самостійно опрацьовує матеріал з навчальної дисципліни. Метою підготовки реферату є набуття навичок самостійної роботи з літературними джерелами, систематизації опрацьованого матеріалу з обраної теми, визначення проблеми та формування висновків і пропозицій. Тему рефератів для студентів визначає викладач в індивідуальному порядку. Орієнтовний обсяг реферату не більше 10 сторінок друкованого тексту формату А4.

Реферат обов'язково повинен містити: план (3-4 питання), ілюстрації у формі таблиць, графіків, схем, список використаної літератури з посиланнями у тексті (не менше 5 джерел), оформлений згідно з чинними стандартами.

Реферати на перевірку здаються у визначений викладачем день. Методична допомога студенту з питань підготовки реферату надається викладачем на консультаціях. Захист рефератів відбувається у визначений викладачем день.

Доповідь – складова частина самостійної роботи студента. Мета підготовки доповіді – набуття навичок самостійної роботи з посібниками, науковими статтями, статистичними матеріалами та формування висновків.

Тему доповіді для студента визначає викладач в індивідуальному порядку. Орієнтовний обсяг доповіді не більше 3 сторінок друкованого тексту формату А4.

Доповідь обов'язково повинна включати: графіки, схеми, список використаних джерел.

Останній термін прийняття доповіді встановлюється викладачем. За несвоєчасне виконання індивідуальних завдань студентом оцінка може бути зменшена.

Оцінки знань студентів виставляються за результатами поточного та підсумкового контролю.

При поточному контролі застосовуються такі засоби: усне опитування, співбесіда на семінарах, захист рефератів, перевірка виконання самостійної та індивідуальної робіт, рубіжної контрольної роботи.

Рубіжна контрольна робота складається із 30 варіантів. Кожний варіант містить у собі одне завдання теоретичного характеру та тестові завдання.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзамену.

Завдання до екзамену включають теоретичний матеріал по всій програмі. Завдання розроблені в 30 варіантах. Кожен варіант містить 2 теоретичних питання з різних тем та тестові завдання.

Оцінювання результатів поточного і підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється такими засобами: усне опитування, письмовий диктант визначень економічних термінів, опитування за допомогою тестів, перевірка контрольних робіт.

При усному та письмовому опитуваннях оцінювання навчальної діяльності студентів спирається на такі критерії:

- оцінка "відмінно" виставляється студенту, який безпомилково викладає навчальний матеріал, показує глибоке розуміння суті поставлених питань;
- оцінка "добре" виставляється студенту, який грамотно розкриває суть поставлених питань, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки;

- оцінка "задовільно" виставляється студенту, який поверхово викладає суть навчального матеріалу, припускає багато помилок при відповідях на поставлені питання;

- оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не знає суті поставлених питань, при викладенні навчального матеріалу, допускає грубі помилки.

Оцінювання знань студентів при застосуванні тестів здійснюється, виходячи із співвідношення між кількістю правильних відповідей і всією кількістю завдань, що входять до тесту.

Шкала оцінок по тестах:

Оцінка	Правильні відповіді, %
Відмінно	не<80
Добре	не<60
Задовільно	не<40
Незадовільно	<40

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МЕНЕДЖМЕНТ”

Найменування розділів та тем	Кількість годин				
	Всього	Лекції	Семінари, практичні заняття	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
Вступ.	7	2	-	-	5
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	9	2	2	-	5
Тема 2. Прийняття управлінських рішень	9	2	2	-	5
Тема 3. Планування в організації	9	2	2	-	5
Тема 4. Організація як функція управління	9	2	2	-	5
Тема 5. Мотивація	9	2	2	-	5
Тема 6. Управлінський контроль	9	2	2	-	5
Тема 7. Імідж менеджера та організації	10	-	2	-	8
Тема 8. Лідерство	9	2	2	-	5
Тема 9. Конфлікти як об’єкт управління	9	2	2	-	5
Тема 10. Ефективність менеджменту	10	-	2	-	8
ВСЬОГО	90	16	18	-	56

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ»

Вступ

Предмет і завдання курсу. Зв'язок з іншими дисциплінами. Структура курсу. Організація навчання. Використання у навчальному процесі підручників, навчальних посібників, законодавчого та інструктивного матеріалу. Організація самостійної і індивідуальної роботи студентів.

Тема 1. Поняття і сутність менеджменту

Ключові поняття та терміни: менеджмент, управління, адміністрування, керування, мистецтво управління, рівні управління, закони менеджменту, принципи менеджменту, менеджер.

План лекційного заняття № 1

1. Менеджмент як організація управління підприємством.
2. Закони, закономірності й основні принципи менеджменту.
3. Функції та технології менеджменту організації.
4. Методи менеджменту організації.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Вимоги, пропоновані до сучасного менеджменту.
2. Менеджмент як система наукових знань.
3. Етапи розвитку науки управління.
4. Менеджмент організації як система.

Теми рефератів

1. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні.
2. Розвиток науки про управління людьми у процесі виробництва.
3. Формування управлінських механізмів на засадах розвитку людських стосунків.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 18, 20, 21, 26, 31
додаткові: 9, 15

Тема 2. Прийняття управлінських рішень

Ключові поняття та терміни: альтернативи, управлінське рішення; організаційні рішення; інтуїтивні рішення; рутинний рівень, селекційний рівень, інноваційний рівень, адаптаційний рівень прийняття рішень, внутрішнє середовище організації, зовнішнє середовище організації.

План лекційного заняття № 2

1. Види управлінських рішень
2. Технології прийняття рішень
3. Рівні прийняття рішень у менеджменті

План семінарського заняття № 1

1. Основний зміст поняття «менеджмент», його відмінність від традиційного поняття управління.
2. Вимоги, пропоновані до сучасного менеджменту.
3. Етапи розвитку науки управління.
4. Типи моделей обґрунтування управлінських рішень і процес їхньої побудов.
5. Методи прийняття управлінських рішень.
6. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень.
7. Оптимізація управлінських рішень.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Типи моделей обґрунтування управлінських рішень і процес їхньої побудов.
2. Методи прийняття управлінських рішень.
3. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень.
4. Оптимізація управлінських рішень.

Теми рефератів

1. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 26, 28
додаткові 13, 17

Тема 3. Планування в організації

Ключові поняття та терміни: планування, прогнозування, поточне планування, стратегічне планування, ціль, глобальна мета, бюджет, баланс, бізнес-план, місія, завдання, процедура, кошторис, тактика, стратегія.

План лекційного заняття № 3

1. Поняття планування і його основні принципи.
2. Прогнозування.
3. Методи планування.
4. Перспективні плани.
5. Поточне планування.

План семінарського заняття № 2

1. Сутність планування.
2. Оцінка сильних і слабих сторін організації.
3. Стратегічне планування та розробка стратегії.
4. Управління за цілями.
5. Технологія розробки бізнес-плану.
6. Структура бізнес-плану.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Стратегічне планування.
2. Оперативне планування.
3. Управління за цілями.
4. Технологія розробки бізнес-плану.
5. Структура бізнес-плану.

Теми рефератів

1. Ефективність управління організацією.
2. Поняття та сутність стратегічного планування, як найбільш важливого виду планування в умовах ринкової економіки.
3. Реалізація стратегії (адміністративний та економічний напрямки).

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 26, 28, 31

додаткові: 5, 8

Тема 4. Організація як функція управління

Ключові поняття та терміни: організація, організаційне проектування, об'єкт управління, організаційні повноваження, життєвий цикл організації, формальна група, неформальна група, технологія.

План лекційного заняття № 4

1. Поняття організації взаємодії як функції менеджменту.
2. Види організаційних повноваження.
3. Типи організаційних структур керування.

План семінарського заняття № 3

1. Сутність організаційної функції.
2. Процес побудови організаційних структур. Кроки створення організації.
3. Оцінювання та аналіз організаційних структур управління.
4. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
5. Життєвий цикл організації.
6. Типи організацій в Україні.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Процес побудови організаційних структур.
2. Оцінювання та аналіз організаційних структур управління.
3. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
4. Життєвий цикл організації.
5. Типи організацій в Україні.

Теми рефератів

1. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.
2. Сутність організації. Формальні й неформальні організації
3. Особливості діяльності організації на різних етапах її життєвого циклу.

Рекомендовані джерела інформації:

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 26, 28, 31

додаткові: 7, 20, 21

Тема 5. Мотивація

Ключові терміни та поняття: мотивація, стимулювання, потреба, спонукання, винагорода, стягнення, теорії мотивації.

План лекційного заняття № 5

1. Поняття мотивації як загальної функції менеджменту
2. Мотиви людської діяльності (потреби і їхні види, мотиваційна структура поведінки, економічні й неекономічні стимули)
3. Змістовні теорії мотивації
4. Процесні теорії мотивації

План семінарського заняття № 4

1. Основні теорії мотивації та межі їх застосування.
2. Мотиваційна теорія підкріплення
3. Стимулювання праці як інструмент управління персоналом.
4. Соціальна мотивація робітників.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Стимулювання праці як інструмент управління персоналом.
2. Мотиваційна теорія підкріплення.
3. Соціальна мотивація робітників.

Теми рефератів

1. Сучасні підходи до формування механізму мотивації працівників суспільного виробництва.

Рекомендовані джерела інформації

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 26, 28, 32

додаткові: 2, 9, 22

Тема 6. Управлінський контроль

Ключові поняття та терміни: контроль, оперативний контроль, фінансовий контроль, зовнішній і внутрішній контроль, початковий контроль,

поточний контроль, підсумковий контроль, стратегічний контроль, система контролю.

План лекційного заняття № 6

1. Управлінський контроль: поняття, функції, принципи.
2. Етапи процесу контролю.
3. Зовнішній і внутрішній контроль.

План семінарського заняття № 5

1. Класифікація інструментів управлінського контролю.
2. Фінансовий контроль та його основні складові.
3. Сутність та складові операційного контролю.
4. Контроль поведінки працівників: модель; методи оцінки реального виконання; прямий управлінський контроль; замітники прямого правлінського контролю.
5. Ефективність контролю. Основні характеристики ефективної системи контролю.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Сутність і види контролю на підприємстві.
2. Процес і методи контролю.
3. Характеристики ефективної системи контролю.

Теми рефератів

1. Ревізія, як метод контролю.

Рекомендовані джерела інформації

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 26, 28, 31
додаткові: 10, 18

Тема 7. Імідж менеджера та організації

Ключові поняття та терміни: імідж, імідж підприємця, ознаки іміджу, зовнішній вигляд, міміка, жести, корпоративний імідж, суспільний імідж, самоімідж, бажаний імідж, необхідний імідж.

План семінарського заняття № 6

1. Формування іміджу організації.
2. Складові та загальні ознаки іміджу організацій.
3. Імідж особистості, його види.
4. Значення зовнішнього вигляду на формування іміджу особистості.
5. Особливості вдосконалення іміджу менеджера та підприємства.
6. Напрями формування іміджу менеджера.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Формування іміджу організації.
2. Складові та загальні ознаки іміджу організацій.
3. Імідж особистості, його види.
4. Значення зовнішнього вигляду на формування іміджу особистості.
5. Особливості вдосконалення іміджу менеджера та підприємства.
6. Напрями формування іміджу менеджера.

Теми рефератів

1. Особливості вербальних і невербальних комунікацій.
2. Значення реклами в умовах ринкових відносин.
3. П'ять стратегічних принципів успіху підприємця.
4. Магістральні шляхи побудови іміджу менеджера

Рекомендовані джерела інформації

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 26, 28, 31

додаткові: 2, 4, 16, 19

Тема 8. Лідерство

Ключові поняття та терміни: керівництво, лідерство, влада, вплив, влада винагороди, підходи до керівництва, стиль керівництва.

План лекційного заняття № 7

1. Джерела влади менеджерів.
2. Основні підходи до проблеми лідерства.
3. Особливості лідера.

План семінарського заняття № 7

1. Сутність та основні засади керівництва.
2. Підходи до керівництва.
3. Стили керівництва.
4. Сучасні типи ефективних лідерів.
5. Відповідальність та етика в менеджменті.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Підходи до керівництва: підхід з позицій особистих якостей, підхід з позицій поведінки, ситуаційний підхід до керівництва.
2. Стили керівництва: авторитарний, демократичний, комбінований.

Теми рефератів

1. Роль інформаційних технологій в управлінні підприємством.
2. Інформаційний менеджмент організації.
3. Корпоративні інформаційні системи.
4. Організація управлінської праці в організації: поділ та кооперація праці.

Рекомендовані джерела інформації

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 26, 28, 31

додаткові: 4, 11, 12

Тема 9. Конфлікти як об'єкт управління

Ключові поняття та терміни: конфлікт, конструктивний і деструктивні конфлікти, ознаки конфліктів, ухилення від конфлікту, компроміс, стрес, методи вирішення конфлікту, етапи виникнення стресу.

План лекційного заняття № 8

1. Сутність конфлікту та його види.
2. Характеристика основних компонентів конфліктних ситуацій.
3. Об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення конфліктів.
4. Основні стадії конфлікту.

План семінарського заняття № 8

1. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації.
2. Ефективні правила поведінки, попередження конфліктів у відношенні до існуючого положення справ опонентів.
3. Шляхи вирішення конфліктів та їх попередження.
4. З'ясування найбільш ефективних конкретних та психологічних напрямків подолання конфліктів.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації.
2. Ефективні правила поведінки, попередження конфліктів у відношенні до існуючого положення справ опонентів.
3. Шляхи вирішення конфліктів та їх попередження.
4. З'ясування найбільш ефективних конкретних та психологічних напрямків подолання конфліктів.

Теми рефератів

1. Комунікації в системі керування.
2. Стрес: поняття, вплив, фази, характеристика та подолання.
3. Види відповідальності в менеджменті.
4. Етика в менеджменті.

Рекомендовані джерела інформації

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 26, 28, 32
додаткові: 1, 3, 4, 6, 14

Тема 10. Ефективність менеджменту

Ключові поняття та терміни: ефективність управління, концепції, підходи, напрямки.

План семінарського заняття № 9

1. Напрямки організаційних змін та подолання опору змінам.
2. Ефективність системи менеджменту.
3. Критерії й показники ефективності керування.
4. Методика визначення економічної ефективності від впровадження

заходів щодо вдосконалювання керування.

Перелік питань до самостійної роботи

1. Методи розрахунку економічної ефективності управлінської праці.
2. Методи розрахунку ефективності системи керування.

Теми рефератів

1. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки.
2. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства.
3. Етапи та методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.

Рекомендовані джерела інформації

основні: 2, 3, 5, 7, 8, 10, 14, 15, 16, 18, 20, 26, 28, 31

додаткові: 4, 20, 22

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні.
2. Розвиток науки про управління людьми у процесі виробництва.
3. Формування управлінських механізмів на засадах розвитку людських стосунків.
4. Організації як об'єкт управління.
5. Життєвий цикл організації.
6. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.
7. Ефективність управління організацією.
8. Діагностика якості менеджменту організації
9. Поняття та сутність стратегічного планування, як найбільш важливого виду планування в умовах ринкової економіки.
10. Реалізація стратегії (адміністративний та економічний напрямки).
11. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту.
12. Сутність організації. Формальні й неформальні організації
13. Особливості діяльності організації на різних етапах її життєвого циклу.
14. Сучасні підходи до формування механізму мотивації працівників суспільного виробництва.
15. Ревізія, як метод контролю.
16. Особливості вербальних і невербальних комунікацій.
17. Значення реклами в умовах ринкових відносин.
18. П'ять стратегічних принципів успіху підприємця.
19. Магістральні шляхи побудови іміджу менеджера.
20. Роль інформаційних технологій в управлінні підприємством
21. Інформаційний менеджмент організації.
22. Корпоративні інформаційні системи.
23. Комунікації в системі керування.
24. Стрес: поняття, вплив, фази, характеристика та подолання.

25. Види відповідальності в менеджменті.
26. Етика в менеджменті.
27. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки.
28. Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства.
29. Етапи та методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.
30. Методологія організаційного інжинірингу.
31. Характеристика основних підсистем менеджменту організації.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО РУБІЖНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Менеджмент – це більшою мірою наука чи мистецтво ? У чому відмінність категорій "менеджмент" "управління", «керування», «адміністрування»?
2. Дати визначення категорії «менеджер». На які групи поділяються менеджери організації, які функції виконують.
3. Як слід розуміти управління в широкому розуміння цього слова? Чи можна розглядати менеджмент як систему (єдине ціле)?
4. Основні завдання, що виконуються у менеджменті організації на сучасному етапі.
5. Що є предметом, об'єктом та суб'єктом вивчення курсу менеджменту.
6. Які засоби впливу на людей використовує менеджмент?
7. Що таке цілі менеджменту? Якими мають бути цілі менеджменту?
8. На які групи (рівні) поділяються менеджери організації? Які основні функції виконують менеджери організації вищого рівня?
9. На які групи (рівні) поділяються менеджери організації? Які основні функції виконують менеджери організації середнього рівня?
10. На які групи (рівні) поділяються менеджери організації? Які основні функції виконують менеджери організації нижчого рівня?
11. Охарактеризуйте особливості професійного менеджменту?
12. Які основні негативні риси менеджерів, що заважають ефективно керувати сучасними організаціями?
13. На яких наукових школах (теоріях) базується сучасний менеджмент?
14. У чому сутність класичної теорії? Основні положення школи наукового управління та адміністративної школи .
15. На яких ідеях ґрунтується школа людських відносин? У чому її сутність?
16. Яка з теорій менеджменту і чому, на вашу думку, має найкращі

перспективи у майбутньому ?

17. Характеристики школи кількісного (економіко-математичного) підходу?

18. Дайте характеристику принципам «ідеальної бюрократії» за М.Вебером. Чи погоджуєтесь ви з ними? Обґрунтуйте.

19. Дайте характеристику сучасним підходам до менеджменту?

20. Які наукові принципи розробив французький менеджер і вчений Анрі Файоль?

21. Як слід розуміти принцип «підпорядкування особистого інтересу загальному»?

22. Як слід розуміти принцип оптимального поєднання матеріального і морального стимулювання праці?

23. Які функції менеджменту слід відносити до загальних? Чому функції називають загальними?

24. Методологічна основа управління. Методи дослідження у менеджменті.

25. Що є загальним методом менеджменту як науки?

26. Особливості сучасної системи управління в Україні.

27. Які види планування застосовують в діяльності організації? Їх коротка характеристика.

28. Яку особливість має оперативне планування? Його характеристика.

29. Що слід розуміти під місією організації? Її основні напрями.

30. За якими основними напрямками здійснюють аналіз зовнішнього середовища організації? Що передбачає оцінювання й аналіз зовнішнього середовища?

31. Які плани найчастіше розробляють організації? У чому їх сутність?

32. Хто розробляє стратегічні плани? У чому полягає сутність їх розробки?

33. На що націлено тактичний план організації? Мета їх реалізації.

34. Яка мета розробки оперативних планів? Їх характеристика.

35. На яких рівнях розвиваються стратегії в сучасних умовах господарювання в організаціях? Їх характеристика.

36. Що слід розуміти під організуванням і що воно передбачає?

37. Що слід розуміти під скалярним процесом в організації?

38. Як слід розуміти організаційну структуру менеджменту? На що спрямована організаційна структура організації?

39. Яким основним вимогам має відповідати організаційна структура? Коротка характеристика вимог.

40. Які існують і застосовуються ефективні організаційні структури управління сучасними вітчизняними організаціями?

41. Які особливості притаманні лінійній структурі управління? Що вона передбачає?

42. Що належить до недоліків лінійного типу організаційних структур управління? Де переважно використовується лінійний тип організаційної структури?

43. Які особливості та недоліки має функціональна структура управління?

44. Які особливості має лінійно – функціональна структура управління? Де застосовується цей тип структури?

45. Що належить до недоліків лінійно – функціональної структури управління?

46. На чому базується мотивація? Охарактеризуйте її основні категорії.

47. Які основні класичні теорії мотивації праці персоналу застосовують організації?

48. Які теорії мотивації належать до змістовних? Охарактеризуйте одну з них.

49. Які основні теорії мотивації належать до процесуальних? Охарактеризуйте одну з них.

50. У чому полягає сутність ієрархії потреб Маслоу?

51. На чому базується теорія очікувань Врума?

52. У чому полягає сутність теорії справедливості?

53. Які основні критерії мотивації праці можна виділити з усіх існуючих сучасних теорій мотивації?
54. Що належить до основних завдань контролю?
55. Назвіть виробничі і комерційні процеси в організації, що можуть бути об'єктом контролю.
56. Як класифікують контроль?
57. Що слід розуміти під попереднім контролем і хто його здійснює в організації?
58. Що слід розуміти під поточним контролем і хто його здійснює в організації?
59. Що слід розуміти під заключним контролем і хто його здійснює в організації?
60. Яким має бути контроль в організації? Охарактеризуйте вимоги до контролю.
61. Які основні вимоги висуваються до управлінських рішень? Їх характеристика.
62. Яким чином класифікуються управлінські рішення?
63. Охарактеризуйте етапи прийняття та реалізації управлінського рішення.
64. У чому полягає суть сучасних методів індивідуального пошуку альтернативних варіантів рішень?
65. У чому полягає суть сучасних методів колективного пошуку альтернативних варіантів рішень?
66. Охарактеризуйте відомий метод прийняття рішення «Дерево рішень».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Менеджмент – це більшою мірою наука чи мистецтво ? У чому відмінність категорій "менеджмент" "управління", «керування», «адміністрування»?
2. Дати визначення категорії «менеджер». На які групи поділяються менеджери організації, які функції виконують.
3. Як слід розуміти управління в широкому розуміння цього слова? Чи можна розглядати менеджмент як систему (єдине ціле)?
4. Основні завдання, що виконуються у менеджменті організації на сучасному етапі.
5. Що є предметом, об'єктом та суб'єктом вивчення курсу менеджменту.
6. Які засоби впливу на людей використовує менеджмент?
7. Що таке цілі менеджменту? Якими мають бути цілі менеджменту?
8. На які групи (рівні) поділяються менеджери організації? Які основні функції виконують менеджери організації вищого рівня?
9. На які групи (рівні) поділяються менеджери організації? Які основні функції виконують менеджери організації середнього рівня?
10. На які групи (рівні) поділяються менеджери організації? Які основні функції виконують менеджери організації нижчого рівня?
11. Охарактеризуйте особливості професійного менеджменту?
12. Які основні негативні риси менеджерів, що заважають ефективно керувати сучасними організаціями?
13. На яких наукових школах (теоріях) базується сучасний менеджмент?
14. У чому сутність класичної теорії? Основні положення школи наукового управління та адміністративної школи .
15. На яких ідеях ґрунтується школа людських відносин? У чому її сутність?
16. Яка з теорій менеджменту і чому, на вашу думку, має найкращі перспективи у майбутньому ?

17. Характеристики школи кількісного (економіко-математичного) підходу?
18. Дайте характеристику принципам «ідеальної бюрократії» за М.Вебером. Чи погоджуєтесь ви з ними? Обґрунтуйте
19. Дайте характеристику сучасним підходам до менеджменту?
20. Які наукові принципи розробив французький менеджер і вчений Анрі Файоль?
21. Як слід розуміти принцип «підпорядкування особистого інтересу загальному»?
22. Як слід розуміти принцип оптимального поєднання матеріального і морального стимулювання праці?
23. Які функції менеджменту слід відносити до загальних? Чому функції називають загальними?
24. Методологічна основа управління. Методи дослідження у менеджменті.
25. Що є загальним методом менеджменту як науки?
26. Особливості сучасної системи управління в Україні.
27. Які види планування застосовують в діяльності організації? Їх коротка характеристика.
28. Яку особливість має оперативне планування? Його характеристика.
29. Що слід розуміти під місією організації? Її основні напрями.
30. За якими основними напрямками здійснюють аналіз зовнішнього середовища організації? Що передбачає оцінювання й аналіз зовнішнього середовища?
31. Які плани найчастіше розробляють організації? У чому їх сутність?
32. Хто розробляє стратегічні плани? У чому полягає сутність їх розробки?
33. На що націлено тактичний план організації? Мета їх реалізації.
34. Яка мета розробки оперативних планів? Їх характеристика.
35. На яких рівнях розвиваються стратегії в сучасних умовах

господарювання в організаціях? Їх характеристика.

36. Що слід розуміти під організуванням і що воно передбачає?

37. Що слід розуміти під скалярним процесом в організації?

38. Як слід розуміти організаційну структуру менеджменту? На що спрямована організаційна структура організації?

39. Яким основним вимогам має відповідати організаційна структура?

Коротка характеристика вимог.

40. Які існують і застосовуються ефективні організаційні структури управління сучасними вітчизняними організаціями?

41. Які особливості притаманні лінійній структурі управління? Що вона передбачає?

42. Що належить до недоліків лінійного типу організаційних структур управління? Де переважно використовується лінійний тип організаційної структури?

43. Які особливості та недоліки має функціональна структура управління?

44. Які особливості має лінійно – функціональна структура управління? Де застосовується цей тип структури?

45. Що належить до недоліків лінійно – функціональної структури управління?

46. На чому базується мотивація? Охарактеризуйте її основні категорії.

47. Які основні класичні теорії мотивації праці персоналу застосовують організації?

48. Які теорії мотивації належать до змістовних? Охарактеризуйте одну з них.

49. Які основні теорії мотивації належать до процесуальних? Охарактеризуйте одну з них.

50. У чому полягає сутність ієрархії потреб Маслоу?

51. На чому базується теорія очікувань Врума?

52. У чому полягає сутність теорії справедливості?

53. Які основні критерії мотивації праці можна виділити з усіх існуючих

сучасних теорій мотивації?

54. Що належить до основних завдань контролю?

55. Назвіть виробничі і комерційні процеси в організації, що можуть бути об'єктом контролю.

56. Як класифікують контроль?

57. Що слід розуміти під попереднім контролем і хто його здійснює в організації?

58. Що слід розуміти під поточним контролем і хто його здійснює в організації?

59. Що слід розуміти під заключним контролем і хто його здійснює в організації?

60. Яким має бути контроль в організації? Охарактеризуйте вимоги до контролю.

61. Які основні вимоги висуваються до управлінських рішень? Їх характеристика.

62. Яким чином класифікуються управлінські рішення?

63. Охарактеризуйте етапи прийняття та реалізації управлінського рішення.

64. У чому полягає суть сучасних методів індивідуального пошуку альтернативних варіантів рішень?

65. У чому полягає суть сучасних методів колективного пошуку альтернативних варіантів рішень?

66. Охарактеризуйте відомий метод прийняття рішення «Дерево рішень».

67. Дайте визначення категорії «імідж». Як впливає громадська думка на імідж організації?

68. Як впливають реклама, «брудні» технології або «чорний піар» на імідж організації?

69. Охарактеризувати напрямки формування іміджу менеджера на підприємстві.

70. Охарактеризуйте сутність соціальної відповідальності в управлінні.

71. Як слід розуміти стиль керівництва у менеджменті? Види стилів.
72. Чим характеризується авторитарний стиль керівництва? В яких випадках доцільно використовувати такий стиль?
73. Чим характеризується демократичний стиль керівництва?
74. Чим характеризується ліберальний стиль керівництва? В яких випадках (організаціях) доцільно використовувати такий стиль?
75. Який стиль керівництва вважається найбільш ефективним на сучасному етапі ринкових відносин в Україні?
76. Які чотири системи для підбору стилю керівництва, що базуються на оцінці поведінки менеджерів, запропонував американський дослідник Ренсіс Лайкерт?
77. Які стилі керівництва запропонували американські дослідники Роберт Блей і Джейн Моутон? Як їх слід розуміти?
78. У чому полягає особливість японського стилю керівництва?
79. У чому полягає особливість американського стилю керівництва?
80. У чому полягає відмінність керівництва і лідерства у менеджменті?
81. Яка основна ідея ситуаційної моделі лідерства Фідлера?
82. У чому полягає основна роль інформації?
83. Які показники використовуються під час розгляду інформації?
84. Охарактеризуйте основні етапи процесу комунікації.
85. Назвіть й охарактеризуйте комунікаційні перешкоди (бар'єри).
86. Яку роль відіграє управлінська документація в комунікаційних процесах організації?
87. Які основні переваги мають сучасні інформаційні технології в ефективності комунікаційних процесів організацій?
88. Класифікаційні ознаки комунікації.
89. Охарактеризувати основні структурні елементи конфлікту.
90. Класифікаційні ознаки конфліктів.
91. Що передбачає стиль компромісу?
92. Як характеризується стиль співробітництва?

93. Охарактеризувати найефективніші структурні методи подолання конфлікту.

94. Які заходи необхідно вживати керівникам для попередження конфліктних ситуацій?

95. Які заходи пропонуються для конструктивного рішення конфлікту?

96. Охарактеризуйте сутність і зміст самоуправління людини.

97. У чому полягає сутність і зміст концепції раціонального життя?

98. У чому полягає сутність і зміст концепції обмежень?

99. Розкрийте зміст концепції раціональної організації часу.

100. У чому сутність і зміст акмеологічного вчення?

101. У чому полягає сутність і зміст валеологічного вчення?

102. Роль самоуправління для майбутньої професійної діяльності.

103. Функції та основи організації повсякденного самоменеджменту.

104. Що утруднює ведення самоуправління розвитком людини в суспільстві?

105. Вплив життєвих криз на самоуправління людською діяльністю.

106. Назвіть та охарактеризуйте ключові критерії ефективного менеджменту?

107. Порівняйте поняття «ефективність» і «ефект». Категорії та показники ефективності управління.

109. Які показники відображають результати виробничо-господарської діяльності організації?

110. Що таке принципи менеджменту? Назвіть їх. Які з них, на вашу думку, є найбільш сучасними?

111. Що розуміють під управлінськими рішеннями? Які передумови їх прийняття?

112. Що слід розуміти під функцією планування? Які причини зумовлюють необхідність розробки планів різних рівнів?

113. На яких елементах мотивації концентрує увагу модель Портера-Лоулера? Як вони взаємопов'язані між собою?

114. Які нові ідеї щодо теоретичних засад мотивації запропонував Д.МакКлелланд в теорії набутих потреб ?

115. Вкажіть етапи контролювання. Як впливає функція контролю на мотивацію робітників? Що слід розуміти під системою контролю виробничих процесів? Назвіть переваги та недоліки контролюючої функції.

116. Засоби розв'язання конфліктів. Що означає стиль компромісу?

117. За яким принципом із всієї сукупності теорії мотивації виділено групу теорій змісту мотивації? Що їх об'єднує?

118. Дайте характеристику поведінковим теоріям лідирування.

119. Дайте характеристику ситуаційним теоріям лідирування.

120. На яких ідеях ґрунтується школа соціальних систем (Д. Марч, Г. Саймої, А. Етціоні та ін.)?

121. На яких ідеях ґрунтується емпірична школа управління (П. Друкера, Р. Девіса, Д. Міллера та ін.)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 25.07.2023)
2. . Баєва, О. В. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 326 с.
3. Божидарнік Т. В. Креативний менеджмент : навч. посіб. / Т. В. Божидарнік, Н. М. Василик. Херсон : Олді-плюс, 2014. 498 с.
4. Бутко М. П. Виробничий менеджмент : підручник. К. : ЦУЛ, 2015. 400 с.
5. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посібник. Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2017. 267 с. URL: <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/795/1> (дата звернення 25.07.2021)
6. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: Університетська книга, 2015. 334 с.
7. Карлова О. А., Плотницька С. І., Гнатенко М. К. Основи менеджменту і маркетингу: підручник. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 228 с.
8. Косач І. А., Ладонько Л. С., Калінько І. В. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами: навч. посіб. К.: Кондор Видавництво, 2014. 217 с.
9. Маркетинг і менеджмент інноваційного розвитку : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. Суми: Університетська книга, 2015. 728 с.
10. Менеджмент : навч. посіб / за заг. ред. Г. Є. Мошека. К.: Ліра-К, 2015. 550 с.
11. Менеджмент : навч. посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
12. Менеджмент : навч. посіб. / Краснокутська Н.С. ін. Харків :

«Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.

13. Менеджмент громадських організацій : вибрані питання теорії та практики: навч. посіб. / за заг. ред. О. Ф. Балацького, О. М. Теліженка, О. А. Лук'янихіної. Суми : Університетська книга, 2015. 366 с.

14. Менеджмент: навч. посібн.. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Х. : Право, 2013. 216 с.

15. Основи менеджменту : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. В. М. Стамат, А. С. Полторак. Миколаїв : МНАУ, 2022. 162 с.
Основи менеджменту: підруч. / за заг. ред. Мазаракі А.А. Харків: «Фоліо», 2014. 846 с.

16. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / за заг. ред. Мошека Г.Є. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.

17. Осовська Г. В., Масловська Л. Ц., Осовський О. А. Менеджмент організацій : підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2014. 366 с.

18. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник, К. : Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.

19. Операційний менеджмент: навч. посіб. / І.А. Маркіна, О.М. Помаз, Ю.В. Помаз; За ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.

20. Палеха Ю. І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / Ю. І. Палеха. К. : Ліра-К. 2015. 346 с.

21. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с

22. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.

23. Пушкар З.М., Пушкар Б.Т. Кадровий менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2017. 210 с.

24. Рульєв В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.

25.Селютін В. М., Яцун Л. М. Управління персоналом: Практикум : навч. посібник. Х. : ХДУХТ, 2018. 188 с

26.Старченко Г. В. Операційний менеджмент : навч. посіб. / Г. В. Старченко, І. В. Калінько, І. А. Косач. - К. : Кондор Видавництво, 2015. 264 с.

27.Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Основи менеджменту: навч. посіб.; За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ, «Лілея НВ», 2015. 336 с.

28.Чайка Г. Л. Самоменеджмент менеджера : навч. посіб. К. : Знання, 2014. 422 с.

29.Череп А. В. Інноваційний менеджмент : підручник / Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О. Г. К.: Кондор, 2014. 452 с.

30.Чурсіна Л. А. Сертифікація персоналу : навч. посіб. / Л. А. Чурсіна, Ю. В. Березовський, Г. А. Тіхосова, К. : Ліра-К, 2014. 316 с.

31.Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

Додаткові:

1. Андріянова Ю. В. Причини та чинники виникнення конфліктів в органах місцевого самоврядування. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 3. С. 308-315.

2. Баксалова О.М., Рябова А.О. Мотивація як функція менеджменту в системі забезпечення ефективного використання ресурсу робочої сили персоналу підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017, № 6. С. 25-29.

3. Березовська Л.І. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник /Л.І.Березовська, О.С.Юрков. Мукачево: МДУ, 2016. 201 с

4. Бренд-менеджмент у сучасному бізнесі : навчальний посібник / упорядник О. М. Марченко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 268 с.

5. Водянка Л. Д., Тодорюк С. І., Карп А. Г. Тайм менеджмент як техніка планування робочого часу персоналу. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С 119-

123.

6. Калаур С. М., Фалинська З. З. Соціальна конфліктологія: навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2010. 360 с.

7. Карковська В. Я. Формування життєвого циклу державного службовця. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*, 2020. № 2. С. 155-159.

8. Карпіщенко О.І., Ілляшенко К.В., Карпіщенко О.О. Стратегічне планування: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2013. 446 с.

9. Ковтун Н. С., Літовченко Б. В. Історія вчень менеджменту. Практикум: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 75 с.

10. Корінько М.Д. Управлінський контроль в системі функціонування суб'єктів господарювання. *Інтелект XXI* 2019. № 5 С. 49-54

11. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н.В. Основи лідерства: посібник. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с.

12. Новік, І., Антонова, А. Сучасні виклики лідерства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, 2020. №2. С. 24–27.

13. Орлів М. С. Підготовка і прийняття управлінських рішень: навч.-метод. матеріали К. : НАДУ, 2013. 40 с.

14. Пірен М. І. Конфліктологія: підручник. Київ: МАУП, 2003. 360 с.

15. Плахотнік О.О., Кучер М.М. Перспективи та основні напрями розвитку сучасного менеджменту. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. № 5(79). С. 75-81.

16. Погосян К.В, Литвиненко К.О. Корпоративний імідж як чинник конкурентоспроможності компанії. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. №2. С. 25-28.

17. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / за ред. Ю. Є. Петруні. Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. 209 с.

18. Савченко Р. О., Савченко Н. М. Управлінський контроль у неприбуткових організаціях *Економіка та держава*. /2019. № 2. С 53-57.

19. Синиця С.М., Вакун О.В., Фурса Т.П. Особливості формування іміджу підприємства як чинник конкурентоспроможності на зовнішніх ринках *Економіка та управління підприємствами*. 2019. Вип. 36-1. С. 147-151.

20. Сохецька А.В. Логістичний менеджмент як інструмент забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70). № 2,. С. 8-13.

21. Тюріна Н. М., Назарчук Т. В., Карвацка Н. С. Життєвий цикл організації: сутнісні характеристики, структуризація та методи оцінювання. *Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки*. 2020. №2. С 167-174.

22. Череп О.Г., Калюжна Ю.В., Михайліченко Л. В. Особливості управління персоналом в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*.2023. Випуск 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2214/2136> (дата звернення 25.07.2023)